Ρώμην. Τὸν Δεκέμβριον κατηγορηθεὶς ὡς θεὸς τέκτων, διὰ παπικῆς βούλλας κατεδικ εἰς θάνατον, μετὰ δὲ τὴν μετατροπὴν τῆς ποινῆ του εἰς ἰσόβια δεσμὰ μετεφέρθη ἐκ τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου εἰς τὸ τοῦ Ἁγίου Λέοντος, ὅπου καὶ ἀπέθανε μετὰ δεκαετῆ κάθειρξιν (1795). Ἡ σύζυγός του, συγκατηγορηθεῖσα μετ' αὐτοῦ, ἐνεκλείσθη εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἁγίας Ἀπολλίνης, ὅπου καὶ ἀπέθανε. Μυστήριον παρέμεινε πόθεν οὗτος ἤντλει τὸ χρῆμα, ὅπερ ἐσπατάλα. Κοινῶς πιστεύεται ὅτι τοῦτο ἐκέρδιζεν ἐκ τῆς πωλήσεως μυστικῶν φαρμάκων καὶ ἐκ τῶν κερδῶν τῆς ἐφημερίδος του, ἀριθμούσης 60.000 συνδρομητῶν.

Φ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

—[*Ἀποκρυφ.*] Ὁ *κόμης Καλλιόστρο* ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτὴς ἰδιαιτέρου τεκτονικοῦ δόγματος, ἀποκληθέντος «Αἰγυπτιακὸς Τεκτονισμὸς» ἢ «ἀνδρόγυνος». Διὰ τοῦ συστήματος τούτου, τὸ ὁποῖον ὠνόμασεν *ἱεροργίαν*, ἐπεζήτησε τὸν συνδυασμὸν τῶν τεκτονικῶν τελετουργιῶν πρὸς τὰς διδασκαλίας τοῦ Διαφωτισμοῦ (Illuminisme) καὶ τοῦ Ἑρμητισμοῦ, διακηρύττων ὅτι εἷς ἐκ τῶν κυρίων σκοπῶν τῆς μυήσεως ἦτο ἡ ἀνακάλυψις καὶ ἡ ἀπόκτησις τῆς φιλοσοφικῆς λίθου καὶ τοῦ ἐλιξηρίου τῆς ἀθανασίας. Αἱ παρ' αὐτοῦ ἱδρυθεῖσαι στοαί, εἷς ἅ, καὶ' ἀντίθεαν πρὸς τὰ λοιπὰ τεκτονικὰ δόγματα, ἐγίνοντο δεκταὶ καὶ γυναῖκες (καίτοι αἱ πρὸς εἰσδοχὴν τελεταὶ καὶ αἱ στοαὶ διέφεραν δι' ἑκάτερον τῶν φύλων), περιελάμβανον τρεῖς βαθμούς, τοὺς τοῦ *Αἰγυπτίου μαθητοῦ*, *Αἰγυπτίου ἑταίρου* καὶ *Αἰγυπτίου διδασκάλου*, αἱ δὲ μυήσεις, καθ' ἃς ὁ Καλλιόστρο ἔφερε τὸ τελετουργικὸν ὄνομα «Μέγας Κόπτης», εἶχον ὡς ἀντικείμενον τὴν βαθμιαίαν ἀποκάλυψιν τῶν μυστικῶν τῆς μαγείας, τῆς ἀλχημείας, τῆς ὑποβολῆς, τοῦ ὑπνοτισμοῦ, τοῦ μεσμερισμοῦ καὶ λοιπῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν, τῶν ὁποίων οὗτος ἦτο κράτιστος.

Η. Π. Γ.

Καλλιοτζῆς· βλ. *Καλλιοντζῆς*.

Καλλίου ἄκρον [*Ἀρχ. Γεωγρ.*]. Ἀκρωτήριον τῆς Λιβύης μεταξὺ Γραίας Γόνατος καὶ Ζυγίδος λιμένος (*Πτολεμ.* Δ, ε, 3 Didot). Ὀνομαζόμενον καὶ *Καλαμαίου ἄκρον* (βλ. λ.) εἶναι τὸ σύγχρονον Ras El Mahada.

Σ. Ε. Λ.

Καλλίουλος (ὁ). Ὕμνος πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησι (βλ. λ. *Ἴουλος* [*Ἀρχ.*]).

καλλίοψις (ἡ) [*Βοτ.*]. Γένος φυτῶν (βλ. *κορέοψις*).

Κ. ΠΑΠ.

Καλλιπάδης [*Γεωγρ.*]· βλ. *Καληπάδος*.

καλλίπαις, —παιδος (ὁ, ἡ)· ὁ ἔχων καλὸν παῖδα ἢ καλὴν παῖδα· *καλλίπαις* ἐκαλεῖτο ἡ Δήμητρο ὡς ἔχουσα κόρην ὡραίαν κόρην τὴν Περσεφόνην· ὁ καλὸς, ὁ ὡραῖος παῖς ‖ *καλλίπαις* ἐκαλεῖτο καὶ ἡ Περσεφόνη ὡς ὡραία κόρη (*ἀρχ.*).

καλλιπάρειος (ὁ, ἡ), —*ον* (τό)· ὁ ἔχων καλὰς παρειάς, ὡραῖα μάγουλα: «καλλιπάρειος ἑαυτῆς».

Καλλιπάτειρα. Κόρη τοῦ ἐκ Ρόδου εὐγενοῦς Διαγόρου, τοῦ πολλάκις ἀναδειχθέντος νικητοῦ εἰς ἀγῶνας, καὶ ἀδελφὴ τῶν ὀλυμπιονικῶν ἐπίσης Δαμαγήτου, Ἀκουσιλάου καὶ Δωριέως. Περὶ τῆς Καλλιπατείρας αὐτῆς, τῆς ὁποίας ὁ υἱὸς Πεισίροδος ὡς καὶ ὁ ἀνεψιός της Εὐκλεὶς ὑπῆρξαν ὁμοίως ὀλυμπιονῖκαι, θρυλεῖται ὅτι, παρὰ τὸν νόμον τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ὁ ὁποῖος ἀπηγόρευεν εἰς τὰ γυναῖκας νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ Στάδιον, ἐπὶ ποινῇ κατακρημνίσεως ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ βραχώδους τῆς Ἥλιδος ὄρους Τυπαίου, ἡ Καλλιπάτειρα εἰσῆλθεν ἁρπῶ μεταμφιεσθη εἰς γυμναστήν, ἐπειδὴ ἐπόθει νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ υἱοῦ της Πεισιρρόδου. Ἡ μεγάλη της ὅμως χαρὰ ἐπροόδωσε καὶ συνελήφθη, ἀλλ' ἔτυχε συγγνώμης, ληφθέντος ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο κόρη, σύζυγος, μήτηρ καὶ θεία ἀκόμη ὀλυμπιονικῶν. Ἀπὸ τότε ὅμως ἐπεβλήθη, ἵνα γυμνασταὶ καὶ ἄθληταὶ ἐμφανίζωνται εἰς τὸν στίβον γυμνοί.

Π. Τ. Π.

καλλίπεπλος (ἡ) (Callipeplus) [*Ζοολ.*]. Γένος πτηνῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν *ἀλεκτοροειδῶν* τῆς οἰκογενείας τῶν *τετραονιδῶν*, περιλαμβάνον πέρδικας ἰθαγενεῖς τῆς μέσης καὶ μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς. Ἐκ τῶν γνωστοτέρων εἰδῶν εἶναι ἡ *καλλίπεπλος ἡ λοφιοφόρος* (Callipeplus cristata), ἥτις ἔχει μῆκος κοινῆς πέρδικος, κεφαλὴν ἀπεστρογγυλωμένην, ράμφος βραχύτατον, κωνικόν, λαιμὸν παχὺν καὶ ἀρκετὰ ἐπιμήκη, σῶμα εὐρωστον, βραχὺ καὶ διωγκωμένον, πτέρυγας μακράς, οὐρὰν μετρίου μεγέθους καὶ πόδας λεπτοὺς καὶ μᾶλλον βραχεῖς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς φέρει δύο ἐπιμήκη πτερὰ ἐν εἴδει λοφίου. Ὁ χρωματισμός της εἶναι τεφρὸς μὲ πυρροκυανᾶς ἀποχρώσεις καὶ κιτρινομελανὰς γραμμώσεις κατὰ τὴν κοιλίαν καὶ τὰ πλάγια τῶν πτερύγων. Θηρεύεται ἀπλήστως διὰ τὸ νοστιμώτατον κρέας της καὶ ἀπαντᾷ κυρίως εἰς τὸ Μεξικόν. Ἐπὶ τοῦ προσθίου μέρους τῆς κεφαλῆς φέρει μελανὴν ἡμιδιαφανῆ μεμβράναν ἐν εἴδει πέπλου, ἥτις ἐκτείνεται καὶ μέχρι κάτωθεν τοῦ λαιμοῦ.

Δ, Ν Π.

Καλλιπεύκη [*Γεωγρ.*]. Ἀρχαία ὀνομασία δάσους, διατηρηθεῖσα μέχρι σήμερον. Ἐκτείνεται κατὰ κοιλάδα μεταξὺ τοῦ Κάτω καὶ τοῦ Ὑψηλοῦ Ὀλύμπου, κατερχομένην πρὸς βορρᾶν τοῦ Πλαταμῶνος. Ταύτην διέρχεται ἐκ Θεσσαλίας πρὸς τὴν Μακεδονίαν ἀτραπός, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε τῷ 169 ὁ ὕπατος Μάρκιος Φίλιππος, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν διὰ τῶν Τεμπῶν διέλευσιν.

Ι. Σ. Σ.

— **Καλλιπεύκη** [*Γεωγρ.*] Χωρίον τοῦ προφὴν δήμου Ὀλύμπου τοῦ νομοῦ Λαρίσης, ἀποτελοῦν ἰδίαν κοινότητα. Ἔχει τηλεφωνεῖον καὶ ταχυδρομεῖον. Κάτοικοι 1.150 (1928). Πρότερον ἐκαλεῖτο *Νεζερός*.

Καλλιπίδαι (οἱ) [*Ἀρχ.*]. Θρακικὸς ἢ σκυθικὸς λαός, κατοικῶν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σαρματίαν περὶ τὸν Ὕπανιν ποταμόν. Τούτους ὁ Ἡρόδοτος (IV, 17) ὀνομάζει «Ἕλληνας Σκύθας», ὡς καταγομένους ἐξ Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἐκαρποῦντο τὴν πλουσίαν χώραν τῶν Βορυσθενειτῶν, περὶ τὴν Ὀλβίαν (νῦν Νικολάϊεφ).

Α. Θ. Σ.

Καλλιπίδης. Εἷς τῶν διαπρεπεστέρων τραγικῶν ὑποκριτῶν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ θεάτρου, «ὑπερσιμνονόμενος» κατὰ τὸν Ξενοφῶντα (Συμπόσ.), ὅτι δύναται «πολλοὺς κλαίοντας καθίζειν». Εἰς ἀγῶνας πρωταγωνιστῶν ἐνίκησε τῷ 418 τὸν συνάδελφόν του Καλλίστρατον (C. I. A., II, 972), κατὰ δὲ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ὑπῆρξεν ὁ διασημότερος τῶν ὑποκριτῶν (*Πλουτάρχ.* Ἀγησ. XXXI.— Βλ. καὶ *Ἀθήναιον* XII, 531, Δ). Οὐχ ἧττον ὁ Καλλιπίδης ὑπῆρξε καὶ περιβόητος διὰ τὴν οἰνοφλυγίαν καὶ ματαιοφροσύνην του. Ὅτε ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπανῆρχετο ἐκ τῆς ἐξορίας του, ἔχων ὡς ἀκολουθίαν του διακοσίας περίπου τριήρεις, ὁ Καλλιπίδης, ὅστις εἶχε τὴν ἀρχηγίαν αὐτῶν, παρίστατο ἐπὶ τῆς ἀρχηγίδος ἐνδεδυμένος μαχὸν καὶ πολυτελῆ χιτῶνα καὶ τὸν ἄλλον θεατρικὸν στολισμόν του (*Πλουτάρχ.* Ἀλκιβ XXXII). Ἄλλοτε πάλιν, συναναμιγεὶς μεταξὺ τῶν μετὰ τοῦ Ἀγησιλάου περιπατούντων, καὶ νομίζων, ὅτι οὗτος θὰ τῷ ἀπέτεινε φιλοφροσύνην τινὰ λόγῳ τῆς φήμης ἣν ἔχαιρεν, ἐσυγχύσθη τὰ μέγιστα, ὅταν, ἐρωτήσας τὸν Ἀγησίλαον ἂν τὸν ἐγνώριζε, τὸν ἤκουσεν ἐρωτῶντα αὐτὸν ἂν εἶναι «ὁ Καλλικίδης ὁ δεκαλίτρας» (*Πλουτάρχ.* Ἀγησ. XII). Δεικηλίται δὲ ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἱ εὐτελεῖς μίμοι.

Ν. Ι. Λ.

Καλλίπολις (τουρκ. *Γκελιμπολού*) [*Γεωγρ.*]. Πόλις τῆς Α. Θρᾴκης ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ πρὸς τὴν Προποντίδα στομίου τοῦ Ἑλλησπόντου. Ὡς ἐκ τῆς ἐπικαίρου θέσεώς της ἐπὶ τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου, ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας καὶ βραδύτερον ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐξελίχθη εἰς ἀξιόλογον σταθμὸν ἐμπορίου καὶ εἰς κέντρον πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ σημασία της ὡς ἐμπορικοῦ κέντρου μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν ἐξέλιπε κατὰ τὴν μιωτρυσίαν καὶ αὐτῶν τῶν Τούρκων (βλ. *Halé-Sabri*, Τουρκ. Γεωγρ. 1929 σελ. 358). Περιβαλλομένη ἀπὸ πλουσίας ἐκτάσεις, πυκνοκατοικημένας ἀπὸ Ἕλληνας μέχρι τοῦ 1922, ὅπου εὐδοκιμοῦν οἱ παντὸς εἴδους δημητριακοὶ καρποί, ὁ βάμβαξ, τὸ λίνον καὶ ἡ ἄμπελος, καὶ ὅπου ἀκμάζει ἡ κτηνοτροφία, ἡ Καλλίπολις ἦτο ἐπίνειον ὄχι μόνον τῶν χωρίων τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου, ἀλλὰ καὶ τῆς περιοχῆς τῶν μεσογειοτέρων κωμοπόλεων. Ἦτο δὲ καὶ ἡ μεγάλη ἀγορὰ τῆς ἁρπάγου ἁλιείας καὶ τῶν πλουσίων προϊόντων τῆς ἀπέναντι αὐτῆς ἀκῆς ἀκτῆς, ἅτινα μετεκομίζοντο ἐκεῖθεν εἰς τὰ τοπους καταναλώσεως διὰ τῶν μεγάλων πλοίων, τὰ ὁποῖα προσήγγιζον εἰς τὴν Καλλίπολιν, ἀνερχόμενα ἢ κατερχόμενα τὴν Προποντίδα. Εἶναι ἕδρα διοικήσεως (μουτεσαριφλίκι), μὲ πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10 χιλ. κατοίκων. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι πρὸ τοῦ 1912 εἰς 15 χιλ. περίπου, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰς 5.000 Ἕλληνες, οἱ δ' ἐπίλοιποι Τοῦρκοι, Ἀρμένιοι Ἑβραῖοι καὶ ὀλίγοι ξένοι, ἐμειώθησαν λόγῳ τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν Θρᾴκῃ καταπληκτικῶς· ἰδίως κατὰ τὸ 1915, ὅτε μέγα μέρος τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ εἶχε συγκεντρωθῇ ἐκεῖ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς κατοικίας των καὶ νὰ μετοικήσουν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ Θρᾴκην. Κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 εἰς τὴν Καλλίπολιν εὑρίσκοντο 7.842 μόνον. Διοικητικῶς ὑπήγετο εἰς τὸ βιλαέτιον Ἀδριανουπόλεως, μετὰ τῆς ὁποίας συνδέεται δι' ἁμαξιτοῦ ὁδοῦ διὰ Κεσσάνης καὶ Μακρᾶς-Γεφύρας (Οὐζοὺν-κιοπρού). Ἡ ὁδὸς αὕτη καταλλήλως ἐπισκευασθεῖσα ἐχρησίμευεν ὡς μοναδικὴ ἀρτηρία συγκοινωνίας τοῦ εἰς τὰ Δαρδανέλλια μαχομένου τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅταν τὰ ἀγγλικὰ ὑποβρύχια ἐκυρίαρχουν εἰς τὴν Προποντίδα (1916—1918). Σήμερον ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπάγεται εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Δαρδανελλίων. Ἐκκλησιαστικῶς μέχρι τοῦ 1901 ἀπετέλει ἐπισκοπὴν ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Ἡρακλείας. Ἔκτοτε ἀνεδείχθη εἰς μητρόπολιν, ἔχουσα ἔνδεκα χωρία καὶ κωμοπόλεις (Μάδυτον, Πλαγιάρι, Κριθιάν, Νεοχώριον, Ταΐφύριον, Περγάζιον, Καβακλῆ, Γαλατᾶν, Βαΐριον καὶ Ἀγγελοχώριον).

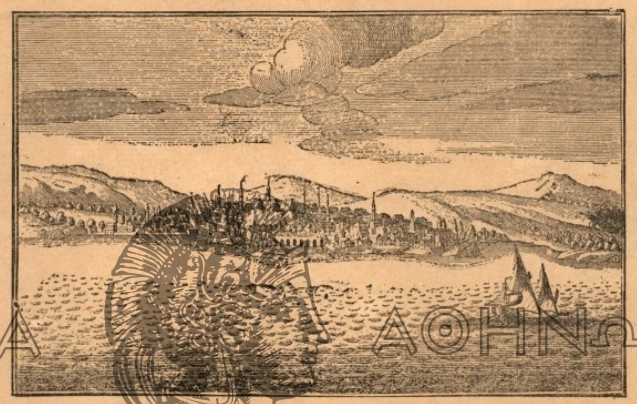

Ἡ Καλλίπολις κατὰ τὸν *Tournefort*.

Ὁ μητροπολίτης αὐτῆς προσηγορεύετο «Καλλικόλεως καὶ Μαδύτου», ἦτο ὀγδοηκοστὸς τὴν τάξιν καὶ ἔφερε τὸν τίτλον τοῦ ὑπερτίμου. Ἐκτὸς τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ὑπῆρχον καὶ τρεῖς ἄλλοι: τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Οἱ Ἀρμένιοι εἶχον μίαν ἐκκλησίαν, οἱ Ἑβραῖοι δύο συναγωγὰς καὶ οἱ Τοῦρκοι 11 τεμένη. Οἱ Ἕλληνες διετήρουν πλήρη ἀστικὴν σχολήν, δύο δημοτικὰς καὶ ἓν παρθεναγωγεῖον.

Ε. Σ. Σ.

—[*Ἱστορ.*] Ἡ *Καλλίπολις* τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο *Κριθωτή*, μετωνομάσθη δὲ κατόπιν ἐκ τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ *Καλλίου*, διὸ καὶ ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν ἱστορικῶν ὀνομάζεται καὶ *Καλλίου πόλις*. Κατὰ τὸν ΣΤ' μ. Χ. αἰῶνα ἦτο πολίχνη περιτειχισμένη καὶ ἕδρα ἐπισκόπου. Τῷ 1204 περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Σταυροφόρων. Τῷ 1236 ὁ βασιλεὺς τῆς Νικαίας Ἰωάννης Γ' Βατάτσης, συγκεντρώσας τὸν στόλον του εἰς Λάμψακον, ἐπῆλθε κατὰ τῆς Καλλιπόλεως, ἣν καὶ ἐξεπόρθησεν. Τότε κατῆλθεν ἐκεῖ καὶ ὁ ἡγεμὼν τῶν Βουλγάρων Ἰωάννης Ἀσὰν μετὰ τῆς συζύγου του Μαρίας καὶ τῆς μικρᾶς θυγατρός του Ἑλένης, ἣν ἐμνήστευσε μετὰ τοῦ Θεοδώρου, υἱοῦ τοῦ Ἰωὰ νου Βατάτση, ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ. Τῷ 1305, μετὰ τὸν ἐν Ἀδριανουπόλει φόνον τοῦ Ρογήρου Δεφλώρ, ἀρχηγοῦ τῶν μισθοφόρων Καταλάνων, κατελήφθη ὑπ' αὐτῶν, οἵτινες πρὸς ἐκδίκησιν ἔσφαξαν ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς, μηδὲ τῶν νηπίων ἐξαιρουμένων. Ὀχυρωθέντες ἐν αὐτῇ ἐπεχείρουν συνεχεῖς ἐπιδρομάς, δηοῦντες τὰς πέριξ χώρας μέχρι τῷ 1307, ὅτε ἀπῆλθον, ἁρπᾶ προηγουμένως κατηδάφισαν τὰ τείχη της. Οἱ ἐπακολουθήσαντες ἐμφύλιοι πόλεμοι, χάριν τοῦ θρόνου, μεταξὺ Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ καὶ Ἰωάννου Ε' Παλαιολόγου (1341—1347) διηκόλυνον τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Τούρκων, οἵτινες ἐν τέλει κατέλαβον αὐτήν.

Ἡ Καλλίπολις εἶναι ἡ πρώτη εὐρωπαϊκὴ [illegible], ἡ ὁποία περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Το[illegible]ν ἐπὶ τοῦ σουλτάνου Ὀρχὰν (1357). Ἐξ αὐτ[illegible] μώμενοι οἱ Τοῦρκοι ἐκυρίευσαν τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν ὁποίαν κατέστησαν καὶ πρωτεύουσαν τοῦ κράτους των. Ἡ στρατηγικὴ θέσις τῆς πόλεως δὲν ἐμειώθη καὶ μετὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς πολεμικῆς τέχνης. Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐχρησίμευσεν ὡς πολεμικὴ βάσις διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ Πλαγιαρίου ἐναντίον τῶν Βουλγάρων (1912—1913) καὶ διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ Ἑλλησπόντου ἐναντίον τῶν Ἀγγλογάλλων (1915—1918) πάντοτε ἐπιτυχῶς. Τῷ 1854 εἶχε χρησιμοποιηθῆ ὑπὸ τῶν Ἀγγλογάλλων, οἱ ὁποῖοι ἐβοήθουν τότε τὴν Τουρκίαν ἐναντίον τῆς Ρωσίας. Τῷ 1920 ἡ Καλλίπολις μεθ' ὁλοκλήρου τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν εἶχε παραχωρηθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀνυψώθη ἐπ' αὐτῆς ἡ ἑλληνικὴ σημαία, μολονότι ἐξηκολούθει νὰ κατέχεται στρατιωτικῶς ὑπὸ τῶν Γάλλων. Ἀλλὰ μετὰ τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν καὶ κατέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα (Νοέμβριος 1922). Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν διεσκορπίσθησαν, τινὲς συνῳκίσθησαν παρὰ τὴν Θεσσαλονίκην εἰς τὸν ἀγροτικὸν συνοικισμὸν *Νέα Καλλίπολις* καὶ ἄλλοι εἰς τοὺς ὁμωνύμους συνοικισμοὺς τῆς περιοχῆς τῶν Γιαννιτσῶν καὶ τῆς Πειραϊκῆς χερσονήσου. —Ε. Σ. Σ.

— **Καλλίπολις** (Gallipoli) */Γεωγρ./*. Παράλιος πόλις τῆς Ἰταλίας ἐν τῷ νομῷ Λέτσε. Κεῖται ἐπὶ βραχώδους νήσου ἐντὸς τοῦ κόλπου τοῦ Τάραντος, συνδέεται ὅμως μὲ τὴν στερεὰν διὰ γεφύρας προστατευομένης ὑπὸ φρουρίου κατασκευασθέντος ὑπὸ Καρόλου Α' τοῦ Ἀνδηγαυϊκοῦ. Ἡ μητρόπολις τῆς πόλεως χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1629. Παράγει ἔλαιον, οἶνον καὶ ὀπώρας. Κάτ. 10.922. Ἡ πόλις εἶναι ἀρχαιοτάτη, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἑλλήνων. Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἐλέγετο *Ἄνξα*. Ἔκειτο ὀλίγον ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Τάραντος εἰς Ὑδροῦντα. Ἡ πόλις ἀφῃρέθη ἀπὸ τῶν Ταραντίνων ὑπὸ τοῦ Λακεδαιμονίου στρατηγοῦ Λευκίππου.

—**Καλλίπολις** */Ἀρχ. Γεωγρ./*. Βυζαντινὴ πόλις ἐν Κιλικίᾳ, ἀνήκουσα εἰς τὸ θέμα Λυκανδοῦ. Τοποθετεῖται μεταξὺ τῶν πόλεων Γκιοκσοῦν (ἀρχ. Κουκουσοῦ) καὶ Ζεϊτοὺν τοῦ νομοῦ Χαλεπίου. Ν. ΚΛΣ

— **Καλλίπολις,** ἢ ***Κάλλιον*** */Ἀρχ. Γεωγρ./*. Πόλις τῆς Δ. Αἰτωλίας, πρωτεύουσα τῶν Καλλιέων. Ἦτο πόλις αὐτόνομος, μέλος τῆς Αἰτωλικῆς συμπολιτείας, μὴ κόψασα ἴδιον νόμισμα. Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἠγωνίσθη κατὰ τῶν εἰσβαλόντων ὑπὸ Δημοσθένη τὸν Ἀλκισθένους Ἀθηναίων. Παρομοιάδης κατέστη ἡ γενικὴ σφαγὴ τῶν κατοίκων της, ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων Γαλατῶν, ἣν ἐπηκολούθησε πυρπόλησις τῆς πόλεως· πρὸς τιμὴν δὲ τῶν σφαγιασθέντων εἶχεν ἀναθέσει ἡ Αἰτωλικὴ συμπολιτεία εἰς Δελφοὺς τρόπαιον καὶ εἰκόνα τῆς Αἰτωλίας ὡπλισμένης */Παυσαν.* Ι' 18 καὶ 22). Π. Ν. Π.

—**Καλλιπόλεως *διέκπλους*** */Παραλ. Γεωγρ./* Ὀνομασία, ὑφ' ἣν εἶναι γνωστὴ διεθνῶς (Gallipoli strait) ἡ σαλπιγγοειδὴς διεύρυνσις τοῦ βορείου τοῦ Ἑλλησπόντου στομίου ὅπερ συνδέει αὐτὸν πρὸς τὴν Προποντίδα. Συγκεκριμένως ἡ ὑδατίνη ἔκτασις ἡ ἀκτογραφοῦσα ἐπὶ μὲν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς 9 μιλ. εὐθύπλου μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων *Γκαλλιπολὶ Ἐσκῆ Φενὰρ Μπουρνοῦ* καὶ *Ντογὰν Ἀσλὰν Μπουρνοῦ*, ἐπὶ δὲ τῆς ἀσιατικῆς 8 $^{2}/_{3}$ μιλ. παράπλου μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ φάρου Δζινδζὶρ Μποζὰν Φανοὺς καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Γιουριτζῆ ἢ Μπόζω-μπουρνοῦ. Σ. Ε. Λ.

—**Καλλιπόλεως *ὅρμος*** (τουρκ. *Γκαλλιπολὶ-λιμὰν*) */Παραλ. Γεωγρ./*. Ὁ ὅρμος, ὅστις σχηματίζεται ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Γαλατᾶ μπουρνοῦ καὶ Γκαλλιπολὶ Φενάρ, ἐφ' οὗ φάρος (πλάτ. 40°24'30'', μῆκ. 26°41'02'' Ἀν., χάρτ. ἀγγλ. 2429 : The Dardanelles) λευκῶν ἐκλάμψεων 15 μιλ., ἀντικαταστήσας τὸν παλαιὸν φάρον τοῦ Ἐσκῆ Φενὰρ μπουρνοῦ (1858), καταργηθέντα. Ἔχων ἄνοιγμα 4 μιλ. ὁ ὅρμος, ἀτενίζει πρὸς ΝΑ τὴν μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Τσαρδὰκ μπουρνοῦ ἀσιατικὴν ἀκτήν. Σ. Ε. Λ

—**Καλλιπόλεως *χερσόνησος*** */Γεωγρ./*. Χερσόνησος κλασσικοῦ τύπου, ἔχουσα τὴν ῥίζαν της κατὰ τὴν Α.ΝΑ. ἐσχατιὰν τῆς Θρᾴκης, δι' ὃ καὶ *Θρᾳκία Χερσόνησος* ἢ καὶ ἁπλῶς *Χερρόνησος* ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὠνομάζετο. Συνδεομένη δὲ πρὸς τὴν ἤπειρον, ἀφ' ἧς ἀποφύεται κατὰ τὴν νοητὴν τὴν ἑνοῦσαν τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ Καβὰκ-τσάϊ (ἀρχ. Μέλας) τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ξηροῦ, πρὸς τὴν τοῦ ποταμίου Καβὰκ-ντερὲ τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὸ Β τοῦ Ἑλλησπόντου στομίου (βλ. *Καλλιπόλεως* διέκπλους) χωρεῖ ἐπὶ 45 μιλ. περίπου πρὸς Λιβόνοτον καὶ «τρεῖς ποιεῖ θαλάσσας· τὴν Προποντίδα ἐκ Βορρᾶ, Ἑλλήσποντον ἐξ ἀνατολῶν καὶ Μέλανα κόλπον ἐκ νότου». Ἡ τοιαύτη ἐν τούτοις τοῦ Στράβωνος περιγραφὴ (*Στράβ.* Γεωγρ. Ἀποσπασμ. § 53) σφάλλεται ὡς πρὸς τοὺς προσανατολισμούς, δεδομένου ὅτι ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ μὲν Προποντὶς εἶναι ΒΑ. τῆς χερσονήσου, ὁ δὲ Ἑλλήσποντος ΝΑ καὶ ὁ Μέλας κόλπος (νῦν κόλπος τοῦ Σάρου ἢ τοῦ Ξηροῦ) ΒΔ. Ἀμέσως μετὰ τὴν ῥίζαν της βαίνει ἡ χερσόνησος φθίνουσα εἰς εὖρος, σχηματιζομένου τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ *Πλαγιαρίου* ἢ τοῦ *Μπουλαΐρ*, ὁ ὁποῖος παρουσιάζει τὴν ἐκ 2 $^{3}/_{4}$ μιλλ. μεγίστην του στενότητα, ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Ξηροῦ Γιενικλῆ-λιμὰν καὶ ΝΑ. μέχρι τοῦ διέκπλου τῆς Καλλιπόλεως· ὑπῆρξε δὲ πάντοτε ἐπισημότατος ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως ὁ λαιμὸς οὗτος, διὸ καὶ διεθέετο τὸ πάλαι ἐγκαρσίως ὑπὸ τοῦ *Μακροῦ Τείχους*, ἀπομονοῦντος τὴν χερσόνησον τῆς ἠπείρου, ἐνῷ καὶ κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους καὶ κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον (1854) καὶ κατὰ τὸν Παγκόσμιον, ἀπετέλει τὴν βασικὴν ὀχυρωτικὴν γραμμήν. Νοτίως τοῦ λαιμοῦ τούτου τὰ εὔρη τῆς χερσονήσου ποικίλλουν, τοῦ ἐξ 11 $^{2}/_{3}$ μιλλίων μεγίστου τοιούτου ὄντος μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Σουβλά, τοῦ ἐπὶ τῷ κόλπῳ τοῦ Ξηροῦ, καὶ τῆς Σηστιάδος ἄκρας τῆς ἐπὶ Ἑλλησπόντῳ. Τὸ ἔδαφός της, μᾶλλον χθαμαλόν, παρουσιάζει μέγιστον ὑψόμετρον 1160 μέτρων εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ *Οὐβεῒκ - Δὰγ* (1160 ποδ.) μεταξὺ τοῦ *Ἄραπος-Μερμεδιὰ* τοῦ κόλπου τοῦ Ξηροῦ καὶ τοῦ *Οὐζοὺν - μπουρνοῦ* τοῦ Ἑλλησπόντου (βλ. καὶ λ. *Αἰγαῖον* τ. Β' σ 388 β' καὶ 389 α', *Αἰγὸς ποταμοί*, *Ἐλαιοῦς*, *Ἑλλήσποντος*). Σ. Ε. Λ.

—*[Ἱστορ.]* Τὴν *χερσόνησον* τῆς *Καλλιπόλεως* κατῴκει κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὸ θρᾳκικὸν φῦλον Δόλογκοι, τὸ ὁποῖον ἔχον ἀνάγκην ἡγεμόνος συνεβουλεύθη τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν περὶ τούτου, ἡ δὲ Πυθία συνεβούλευσε ν' ἀναθέσουν τὴν ἡγεμονίαν τῆς χώρας των εἰς ἐκεῖνον «ὅς ἂν σφέας ἀπιόντας ἐκ τοῦ ἱροῦ πρῶτος ἐπὶ ξείνια καλέσῃ» (*Ἡροδ.* ΣΤ'. 34). Ἐξελθόντες ἐκ τοῦ ἱροῦ μετὰ μακρὰν μόνον πορείαν ἐπὶ τῆς διὰ Φωκίδος καὶ Βοιωτίας εἰς Ἀττικὴν Ἱερᾶς ὁδοῦ προσεκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κυψέλου, ἀνήκοντος εἰς ἀριστοκρατικὸν οἶκον τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τοῦτον δὲ καὶ ἀνέθεσαν κατὰ τὸν χρησμὸν μετὰ τὴν φιλοξενίαν των τὴν ἡγεμονίαν τῆς χώρας των. Τὸν Μιλτιάδην ἀποθανόντα ἄπαιδα διεδέχθη ὁ ἀνεψιός του Στησαγόρας καὶ τοῦτον ὁ ἀδελφός του Μιλτιάδης, ὁ νικήσας τοὺς Πέρσας ἐν Μαραθῶνι. Κατὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους ἡ Θρᾳκικὴ χερσόνησος περιῆλθεν εἰς τοὺς Πέρσας, ὅταν δὲ ἐξεδίωξε τούτους ἐκ ταύτης ὁ Κίμων, συνέδεσε τὴν χερσόνησον διὰ πολιτικῆς φιλίας πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ Περικλῆς ἐγκατέστησεν εἰς τὰς πόλεις αὐτῆς περὶ τοὺς χιλίους ἀποίκους (μᾶλλον κληρούχους) Ἀθηναίους καὶ ὠχύρωσεν αὐτήν. Τὴν χερσόνησον ἀπώλεσαν μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἀνέκτησαν διὰ τοῦ Χάρητος περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' π. Χ. αἰῶνος· ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ταύτης, ὅτε ἠπείλησε νὰ τὴν καταλάβῃ ὁ Φίλιππος, ἐξεφώνησε κατὰ τὸ 341 π. Χ. ὁ Δημοσθένης τὸν «Περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ» λόγον του. Ἡ χερσόνησος περιῆλθε μετὰ ταῦτα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, ὡς καὶ ἡ λοιπὴ Θρᾴκη, μετὰ τῆς ὁποίας εἶχε κοινὴν πλέον τὴν τύχην.

Ἐπιχειρήσεις χερσοννήσου Καλλιπόλεως (Νοέμβριος 1912—Ἰανουάριος 1913).

Κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, ὅτε ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐνίκα πρὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως (3 Ἰουλίου 323) τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ Λικίνιον, ὁ υἱός του Κρίσπος, ἄγων τὸν ἐν Πειραιεῖ καὶ ἐξ Ἑλλήνων ναυτικῶν συγκροτηθέντα στόλον, κατεναυμάχησεν ἐν τῷ πορθμῷ τῶν Δαρδανελλίων τὸν στόλον τοῦ Λικινίου καὶ εἶτα ἐνεφανίσθη πρὸ τοῦ Βυζαντίου, ὅπου ἠνάγκασε τὸν ἐκεῖ ὑποχωρήσαντα ἀντίπαλον νὰ παραιτηθῇ πάσης περαιτέρω ἀντιστάσεως καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Μ. Ἀσίαν. Ἔκτοτε ἡ χερσόνησος κατέστη ἓν τῶν προπυργίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τοιαύτην κατέχουσα θέσιν, ἐπροστατεύθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δι' ὀχυρῶν τειχῶν πρὸς παρακώλυσιν ἐγκαταστάσεως τῶν ἐξ Εὐρώπης ἐπερχομένων βαρβάρων καὶ τῆς ἐκεῖθεν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν διαπεραιώσεως αὐτῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ἰσθμὸς ἐκλείσθη διὰ τείχους, καθὼς ἐπίσης καὶ αἱ κυριώτεραι τῆς χερσονήσου πόλεις. Ὁ Ἰουστινιανός, πρὸς μείζονα ἐξασφάλισιν τῆς χερσονήσου, περιέβαλλε διὰ νέων τειχῶν τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις Σηστόν, Ἐλικοῦντα, Θεσκόν, Ἀφροδισιάδα, Κίβιριν καὶ Καλλίπολιν καὶ κατεσκεύασεν εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας ἀποθήκας τροφίμων διὰ τὰς φρουράς των, πρὸς δὲ ὠχύρωσε τὸν ἰσθμὸν αὐτῆς διὰ νέου ὀχυροῦ τείχους, τὸ ὁποῖον προεξετείνετο ἐπὶ μώλων ἐντὸς τῆς ἑκατέρωθεν [illegible]σης. Πρὸ τῶν τειχῶν τούτων ἐθραύσθη τῷ [illegible] ἐπιδρομὴ τῶν ὑπὸ τὸν Ζαβεργὰν Κοτρι[illegible]ν Οὕννων. Τῷ 717 κατελήφθη προσωρινῶς ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Διὰ τῆς χερσονήσου ταύτης διεπεραιώθησαν εἰς Μ. Ἀσίαν τῷ 1190 οἱ σταυροφόροι τῆς 3ης Σταυροφορίας ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Φρειδερῖκον Βαρβαρόσσαν. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων (1204), ἡ χερσόνησος περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἑνετῶν, ἀλλὰ τῷ 1234, ἐπελθὼν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Νικαίας Ἰωάννης Γ' Βατάτσης ἐξεδίωξεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν. Κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα ὑπέστη φοβερὰς ἐπιδρομὰς ὑπὸ τῶν Καταλανῶν καὶ τῶν Τούρκων, περιελθοῦσα ὁριστικῶς εἰς χεῖρας τῶν τελευταίων. ΚΑΨ. —Ν. ΚΛΣ

—*/Στρατ. Ἱστορ./* Κατὰ τὴν περὶ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου 1912 ἀνασυγκρότησιν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἐν Τσατάλτζᾳ, συνεκροτήθη τουρκικὴ ὁμὰς ἐκ δύο μεραρχιῶν ὑπὸ τὸν Σεφκὲτ Τουργοὺτ πασᾶν (τέως διοικητὴν τοῦ 2ου σώματος ἐν Θ[illegible]), ταχθεῖσα παρὰ τὸν ἰσθμὸν τῆς χερσονήσου Καλλιπόλεως μὲ σκοπὸν μὴ ἐκδηλωθέντα τότε σαφῶς. Τὸ τοιοῦτον ἀνησύχησε τὸ βουλγαρικὸν στρατηγεῖον, ἅτε κατιδὸν ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ πιθανὴν πρόθεσιν προχωρήσεως τῆς ἐν λόγῳ ὁμάδος, εἴτε πρὸς Ἀδριανούπολιν, εἴτε πρὸς ἐπίθεσιν κατὰ νῶτα τοῦ ἐν Τζατάλτζᾳ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, εἴτε πρὸς ἀποκοπὴν τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας καὶ τῶν ἐν γένει γραμμῶν συγκοινωνιῶν τοῦ πρὸ τῆς Τσατάλτζας βουλγαρικοῦ στρατοῦ. Διὸ ἡ ἀπὸ τῶν μέσων Νοεμβρίου μεταφερθεῖσα ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Δεδεαγὰτς 7η βουλγαρικὴ μεραρχία, διετάχθη νὰ προχωρήσῃ ἐσπευσμένως διὰ Κεζὰν πρὸς Ἐξαμίλι μὲ τὴν ἐντολὴν ν' ἀποκόψῃ τὸ τουρκικὸν τοῦτο στράτευμα τῆς Καλλιπόλεως ἀπὸ τοῦ τῆς λοιπῆς Θρᾴκης, τοῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν κατώρθωσε λόγῳ τῆς ἰσχυρᾶς ἀντιστάσεως τῶν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Ἐξαμίλι ἐγκατεστημένων Τούρκων, ὑποστηριζομένων καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ ἐν τῇ Προποντίδι τουρκικοῦ στόλου.

Ἡ ἐπακολουθήσασα ἀνακωχὴ τῆς 20 Νοεμβρίου ἀνέκοψε προσωρινῶς τὰς περαιτέρω εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Καλλιπόλεως ἐπιχειρήσεις, οἱ δ' ἀντίπαλοι στρατοὶ παρέμειναν ἀντιμέτωποι παρὰ τὸν ἰσθμόν. Μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐχθροπραξιῶν (21 Ἰανουαρίου 1913), ὁ νέος Τοῦρκος ἀρχιστράτηγος Ἀχμὲτ Ἰζὲτ πασᾶς ἐπεζήτησεν ἐπίθεσιν ἐναντίον τῶν παρὰ τὸν ἰσθμὸν Βουλγάρων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ προσελκύσεως βουλγαρικῶν δυνάμεων εἰς τὴν χερσόνησον Καλλιπόλεως καὶ συνεπῶς ἐλαφρύνσεως τοῦ κυρίου ἐν Τσατάλτζᾳ μετώπου· ἡ ἐπίθεσις θὰ ἐξετελεῖτο ἀπὸ δύο κατευθύνσεων: ἐκ τοῦ Μπουλαΐρ (Πλαγιάρι), ἔνθα εὑρίσκετο συγκεντρωμένον τὸ ὑπὸ τὸν Φαχρῆ πασᾶν σῶμα στρατοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Σάρκιοϊ (Περιστέρι), ἔνθα θ' ἀπεβιβάζετο τὸ ὑπὸ τὸν Χουρσὶτ πασᾶν σῶμα στρατοῦ ἐκ τῆς μικρασιατικῆς παραλίας τῆς Προποντίδος. Κατὰ τῆς τουρκικῆς ταύτης ἐπιθέσεως ἀντεπεξῆλθεν ἡ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Κοβάτσεφ 4η βουλγαρικὴ στρατιὰ (2α καὶ 7η μεραρχίαι), ἡ δ' ἐπακολουθήσασα τὴν 26 καὶ 27 Ἰανουαρίου 1913 μάχη τοῦ *Μπουλαΐρ* ἀνέκοψεν ὁριστικῶς πᾶσαν ἐπιθετικὴν πρόθεσιν τῶν Τούρκων.

Περὶ τῶν διεξαχθεισῶν ἐπιχειρήσεων ἐν τῇ χερσονήσῳ Καλλιπόλεως (Φεβρουάριος 1915—Ἰανουάριος 1916) διαρκοῦντος τοῦ Παγκοσμίου πολέμου βλ. λ. *Δαρδανελλίων* στενά. Ν. Θ. Κ.

— **Καλλίπολις,** πρώην *Καράμζα* ἢ *Καραμούλα* *[Γεωγρ.]*. Χωρίον τῆς κοινότητος Δροσεροῦ (πρώην (Γιουρβόβου) [illegible] ἐπαρχίας Γιαννιτσῶν τοῦ νομοῦ Πέλλης. [illegible] (1928) 274

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ